

O Czerninském archivu v Jindřichově Hradci a jeho historii již bylo v poslední době napsáno mnohé, na podrobnější životní osudy některých zaměstnanců se však poněkud pozapomíná. To platí především v případě talentovaného archivního adjunkta Františka Fabiana.

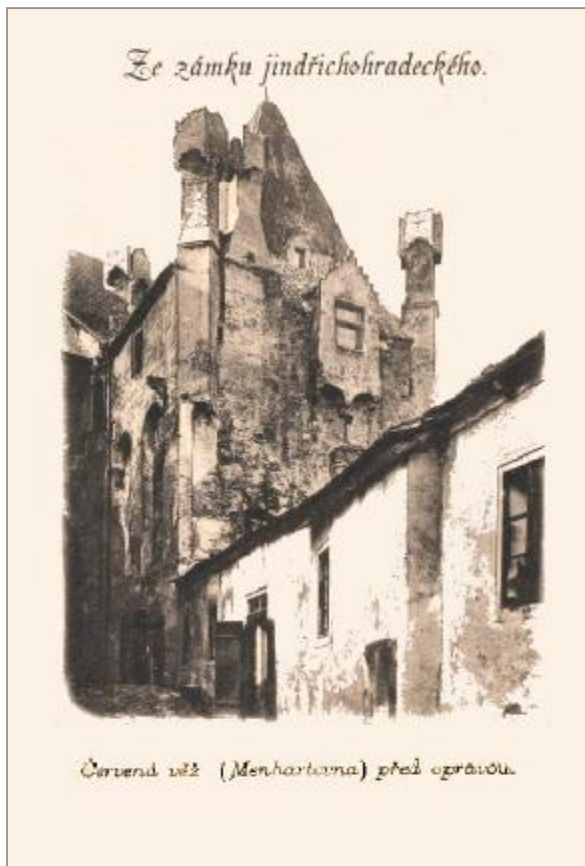
František Fabian se narodil 4. ledna 1867 v obci Údrnice na Jičínsku. Vystudoval práva a studia dokončil jako právník absolvent /J.U.C./ . Poté pracoval delší dobu coby písař v Zemském archivu království Českého v Praze, kde nabyl praktických znalostí v oboru archivnictví. Tyto zkušenosti se mu osvědčily i po nástupu do czerninských služeb. K odchodu z Prahy do J. Hradce ho zřejmě přiměla skutečnost, že v panské službě ho čekaly vyšší příjmy než v českém zemském archivu.

Dne 1. ledna 1902 byl tehdy pětatřicetiletý František Fabian jmenován archivním adjunktem v Archivu hraběte Czernina v J. Hradci. Prozatím byl přijat na dobu jednoho roku a tím, že může o rok později požádat o definitivu. Ale již od počátku s ním všichni počítali jako s rovnocenným nástupcem starého archiváře Františka Tischera, který v té době pracoval v zámeckém archivu už 37 let. Fabianovo roční služné činilo 1 600 korun, k tomu náležel příspěvek na bydlení ve výši 300 korun. Kromě toho dostával deputátní polenové dříví. O rok později (1903) získal definitivní místo a byl mu zvýšen plat na 2 000 korun ročně.

Fabian byl archivářem Tischerelem, s nímž si údajně příliš nerozuměl, pověřen shromažďováním všech dokladů o czerninských zaměstnancích od 17. století, a tak vznikla pozoruhodná sbírka těchto dokumentů. Kromě toho se především věnoval pořádání starších písemností panského Ústavu chudých u sv. Jana Křtitele v J. Hradci, zkráceně panského špitálu.

Roku 1907 začalo pro adjunkta Fabiana období strádání a odříkání, související se smrtelným onemocněním - cukrovkou, která se u něj právě tehdy projevila. Byl nucen kupovat drahé dietní potraviny a léky, což vedlo k postupnému, leč značnému zadlužení i přesto, že měl poměrně solidní plat. Hrabě Czernin dne 29. února 1908 jmenoval nemocného Františka Fabiana hospodářským kontrolorem na jindřichohradeckém panství. Nadále se však věnoval i práci v archivu. V té době dokončil po dvou letech objemnou Czerninskou matriku, která bohužel zůstala jen v rukopise.

Nemoc sílila a finanční situace pana kontrolora se neustále zhoršovala. Nepomohlo ani léčení v Karlových Varech, které plně uhradil Eugen Jaromír hrabě Czernin z Chudenic, ani hraběcí ušlechtilé odpouštění dluhů a poskytování mimořádných podpor, jejichž prostřednictvím obdržel Fabian do roku 1911 celkem 3 313,42 korun. Štěrý hrabě podporoval i Fabianovy děti na studiích.

Ze zámku jindřichohradeckého.

Černinův věž (Menhartova) před opravou.

Přes veškerou snahu lékařů František Fabian dne 1. srpna 1911 v devět hodin ráno v J. Hradci, přesněji ve dvoře Traminár, zemřel, a to ve věku pouhých 44 let. O dva dny později byl na hraběcí útraty pohřben na hřbitově Nejsv. Trojice. Zanechal po sobě manželku Boženu (nar. 1870), děti Boženu (*1891), Zdeňku (*1897), Jaroslavu (*1900) a syna Vladimíra (*190?). Rodina zprvu mohla bezplatně setrvat v panském dvoře Traminár a od panství dostávala penzi 1 250 korun ročně. Hrabě vyrovnal veškeré Fabianovy dluhy, které se během několika let vyšplhaly na nezanedbatelných 7 935,19 korun.

Pozůstalí to však neměli ani potom jednoduché. V roce 1912 začaly vleklé spory s ředitelstvím velkostatku o byt v Tramináru, vdova se z katastrofální situace pomátla a byla internována v ústavu pro choromyslné v Bohnicích u Prahy. Fabianova rodina se tak rozpadla, děti tak ztratily oba rodiče a dál žily v nejistotě.

Prameny a literatura:

- *Státní oblastní archiv v Třeboni. Průvodce po archivních fondech, sv. 4. Praha 1959.*
- *SOA v J. Hradci, Zemědělsko-lesnický archiv J. Hradec, Pamětní kniha archivu Jindřicho-Hradeckého, 1867- 1945, č. knihy 1.*
- *Státní oblastní archiv v J. Hradci, Zemědělsko-lesnický archiv J. Hradec, Zaměstnanci archivu - asistenti: František Fabian, sign. IF 1, 1902 - 1912, č. kartonu 3.*